

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

İngiltere, İngiliz Milletler Topluluğu Platformu Aracılığıyla, Zekice Tanzania'daki Nüfuzu Koruyor

Haber:

8 Nisan 2026'da, İngiliz Milletler Topluluğu Özel Temsilcisi ve Malavi'nin eski Cumhurbaşkanı Dr. Lazarus Chakwera, 29 Ekim 2025'te yapılan genel seçimlerin ardından ortaya çıkan siyasi gerginliğin şiddetini hafifletmek ve zulümlere çözüm bulmak amacıyla ilgili taraflarla diyalogu güçlendirmek üzere Darüsselam'a geldi. Özel Temsilci, 2025 yılında Tanzania'da yapılan genel seçimlerin ardından yaşanan şiddet eylemlerine çözüm bulmak üzere İngiliz Milletler Topluluğu'nun çabaları kapsamında 17 Kasım 2025 tarihinde atanmıştı.

Yorum:

Geçtiğimiz yüzyılın seksenli yıllarında kapitalist ülkelerin Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası aracılığıyla Tanzania ve diğer gelişmekte olan ülkelere dayattığı yapısal uyum programlarının ardından, özelleştirme, kısıtlamaların kaldırılması, ticaretin serbestleştirilmesi, kamu harcamalarının önemli ölçüde azaltılması ve diğerleri de dahil olmak üzere yeni liberal ekonomik ve siyasi stratejilere odaklanılmıştır.

Siyasi düzeyde Tanzania, otuz yıllık tek parti yönetiminin ardından 1992 yılında çok partili sistemi benimsemiştir; bu da Devrim Partisi o tarihten bu yana yapılan tüm genel seçimlerde egemen iktidar partisi olmaya devam etmesine rağmen muhalefet partilerinin yasallaşmasına yol açmıştır.

Tanzania, 1995 yılındaki ilk seçimleriyle birlikte resmen çok partili demokratik bir sisteme sahip olsa da, siyasi sahne her seçimde süregelen şiddetle karakterize olmuştur. Zira 2025 yılında Başkan Samia'nın ikinci bir dönem için seçilmesine yönelik genel seçimlerde, 29 Ekim 2025'ten itibaren birkaç gün boyunca güçlü şiddet olayları oy verme sürecini etkisi altına almış ve can, mal ve kamu altyapısında büyük kayıplarla karakterize olmuştur.

Zanzibar, 2000 yılında seçimlerle bağlantılı olarak en kötü eylemlerden birine sahne olmuştu; bu olaylarda 35 kişi hayatını kaybetmiş, 600 kişi yaralanmış ve yaklaşık 2000 kişi Kenya'ya kaçmıştı.

Tanzania'nın sömürge döneminden 1961'deki bağımsızlığına kadar İngiltere'nin nüfuzuna boyun eğmesi nedeniyle, etkili güç sıfatıyla İngiltere, siyasi karışıklıklar ortaya çıktığında, ülkeyi kurtarmak, nüfuzunu ve otoritesini pekiştirmek ve Amerika'nın müdahalesini engellemek amacıyla İngiliz Milletler Topluluğu platformu aracılığıyla güçlü müdahale girişimlerinde bulunmayı alışkanlık edinmiştir. Örneğin 1996 yılında Zanzibar'da Devrim Partisi ile Birleşik Kurtuluş Cephesi arasında siyasi bir gerginlik yaşandığında, İngiliz Milletler Topluluğu Genel Sekreteri Emeka Anyaoku'yu, iki rakip parti arasında iktidar

paylaşımı anlaşması sağlanması için baş diplomatik arabulucu olarak göndermişti.

Aslında İngiliz Milletler Topluluğu temsilcileri siyasi gerilimleri çözmek için gelmezler; zira demokrasi çoğu zaman şiddet ve gerginlik içermektedir; bunun en açık örneği, o zamandan beri siyasi istikrarsızlığın acısını çeken Zanzibar'dır. Ancak onların İngiliz Milletler Topluluğu'ndaki temel hedefleri, İngiltere'nin bölgedeki nüfuzunu korumak ve onu desteklemektir.

Ayrıca bu elçiler, Afrika ve diğer yerlerdeki gelişmekte olan ülkelerin özgür ve bağımsız olmadığını, aksine sorunlarını çözmekte aciz olduklarını ifade eden acı bir gerçeği ortaya koymaktadır. Daha da önemlisi Doğu Afrika Topluluğu gibi bölgesel örgütler ve Afrika Birliği gibi kıtasal örgütler, ülkelerini kurtarmaya, onlar adına kararlar almaya ya da onlara yönelik gerçek çözümler bulmaya güç yetirememekte; aksine Londra, Washington, Paris ve diğer yerlerdeki sömürgecilerden emirler ve sahte çözümler almaktadırlar.

Sömürgeciler, yani kapitalist Batı ülkeleri, siyasi ve ekonomik çıkarlarını gerçekleştirmek için her zaman düşman partileri ve silahlı grupları kullanarak Afrika'da kaos, şiddet ve kan dökülmesini desteklemişlerdir. Kan dökülmez elçiler göndermekte, komisyonlar oluşturmakta ve heyetler göndermektedirler; bunu ise meseleyi soruşturmak için değil, aksine gelişmekte olan ülkelere boyun eğdirmek için bir araç olarak yapmaktadırlar.

Afrika, Batılı sömürgecilerin işgalinden bu yana ve hatta geçen yüzyılın altmışlı yıllarında bağımsızlığını kazandıktan sonra bile barış ve istikrara kavuşamamıştır.

Afrika halklarının İslam'ı benimsemesinin ve onu desteklemesinin zamanı gelmiştir; bu da ancak barış ve adaleti getirecek, Müslümanların ve insanlığın kanının dökülmesini ve sömürülmesini durduracak, ayrıca tıpkı 17. yüzyılda Portekizlilerin Doğu Afrika'yı işgal ettiğinde olduğu gibi tüm sömürgecileri zorla sınır dışı edecek Hilafet Devleti yoluyla gerçekleşebilir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Said Bitumva - Tanzanya